

**Sinteza recomandărilor Centrului Național Anticorupție
la proiectul Legii cu privire la selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor**

Nr.	Conținutul proiectului	Conținutul obiecțiilor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	<p>Art.3 alin.(1) lit.e) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor</p> <p>Art.3 Criteriile de selecție a candidaților la funcția de judecător [...]</p> <p>(1) Selecția candidaților la funcția de judecător are loc în baza următoarelor criterii: [...]</p> <p>e) alte activități extrajudiciare.</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Norma prenotată nu reglementează clar tipul de activități care se încadrează în categoria de activități extrajudiciare și nici nu face trimitere la actul normativ care stabilește exhaustiv lista acestora.</p> <p>Respectiv, omisiunea de a reglementa clar și fără echivoc aspectul menționat supra lasă loc de subiectivism în procesul de selecție la funcția de judecător, iar ca urmare sunt create premise pentru Colegiu de selecție și evaluare a judecătorilor de a stabili la latitudinea sa categoria de activități care se încadrează în activități extrajudiciare și vor fi luate în considerare la stabilirea punctajului. Or, accesul la o carieră în sistemul judiciar se bazează pe principiile meritocrației și egalității, iar procesul de selecție trebuie să fie efectuat în mod obiectiv, imparțial și transparent.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale <p>Recomandări:</p> <p>Reformularea normei în vederea reglementării clare a categoriilor de activități care se încadrează în activități extrajudiciare și constituie unul din criteriile în baza cărora ale loc selectarea candidaților la funcția de judecător.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost completat, astfel, încât lista „altor activități extrajudiciare” va fi stabilită de CSM.</p>
2.	<p>Art. 6 alin. (4) și (8) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor</p> <p>Articolul 6. Evaluarea</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Normele analizate sunt formulate confuz cu referire la termenul în care judecătorul este supus evaluării extraordinare, în cazul acordării calificativului „insuficient” și termenul în care regulamentul menționat la alin.(5) se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.</p> <p>Expresia utilizată la alin.(4) din art.6 „termenul stabilit de Colegiu” și expresia din alin.(8) din art.6 „se publică pe pagina web a Consiliului Superior al</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Referitor la obiecția adusă pentru alin. (4), subliniem că norma respectivă există și în prezent, în art. 13 alin. (2) din Legea nr. 154/2012.</p> <p>Precizăm că stabilirea</p>

<p>ordinară [...] (4) În cazul acordării calificativului „insuficient”, judecătorul este supus evaluării extraordinare în termenul stabilit de Colegiu. [...] (8) Regulamentul menționat la alin.(5) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.</p>	<p>Magistraturii” au un sens vag și nu exprimă cu exactitate termenul în care Colegiu va supune evaluării judecătorul care a obținut calificativul „insuficient” la evaluarea ordinară și termenul în care Consiliul este obligat să publice pe pagina sa web oficială regulamentul menționat la alin.(5) din aceeași normă.</p> <p>Astfel, lipsa unor termene clare va acorda persoanelor responsabile competența de a institui și de a stabili/prelungi termenele fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale <p>Recomandări:</p> <p>La alin.(4) din art.6, se recomandă stabilirea unui termen concret în care este supus evaluării extraordinare judecătorul care a obținut calificativul „insuficient” la evaluarea ordinară.</p> <p>La alin.(8) din art.6, se recomandă stabilirea unui termen concret în care se impune plasarea pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii a regulamentului menționat la alin.(5) din art.6 potrivit proiectului.</p>	<p>termenului pentru evaluarea extraordinară în cazul acordării calificativului „insuficient” se va face în dependență de agenda Colegiului. Or, este imposibil de prevedea anticipat care va fi volumul de lucru real al viitorului colegiu. Stabilirea la această etapă a unui termen fix va duce la rigiditatea excesivă a textului normativ.</p> <p>Referitor la alin. (8), subliniem că publicarea pe pagina web a CSM poate avea loc doar după publicarea Regulamentului respectiv în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Precizăm că Regulamentul va produce efecte juridice din anume din momentul publicării acestuia în Monitorul oficial, pe când publicarea pe pagina web se face doar pentru a asigura accesibilitatea regulamentului respectiv.</p> <p>În aceste circumstanțe, nu considerăm necesar de a stabili un termen concret pentru CSM pentru</p>
--	--	--

<p>publicarea regulamentului pe pagina web.</p>		
<p>Nu se acceptă. Precizăm că art. 6 alin. (3) și (4) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, reglementează avertismentului (1 an) și al muștrării (2 ani). Art. 7 alin. (4) din legea menționată prevede următoarele „Dacă în termenul de acțiune a sancțiunilor disciplinare [...] față de judecător nu se aplică o nouă sancțiune disciplinară, se consideră că el nu a fost sancționat disciplinar.” Drept urmare, ar fi incorect și discriminatoriu de a interzice accesarea la funcția de membru al Colegiului pentru judecătorii, care au fost cîndva sancționați disciplinar, iar termenul de acțiune a sancțiunilor respective a expirat. Or, se consideră ce acesta nu a fost sancționat disciplinar. Subliniem că o normă</p>	<p>Obiecții: În formula propusă de autor, norma cuprinsă la art.11 alin.(1) lit.b) din proiect, comportă un grad sporit de incertitudine referitor la condiția lipsei de sancțiuni disciplinare. Astfel, conchidem că sensul redat prin formularea „nu a fost sancționat disciplinar” se contrazice cu expresia „termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat”. Or, odată ce termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat, se prezumă că persoana nu este sancționată disciplinar. Factori de risc: • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Riscuri de corupție: • Generale Recomandări: Așadar, considerăm oportun de a reformula norma astfel încît să fie exclus sensul contradictoriu al acesteia.</p>	<p>3. Art. 11 alin. (1) lit. b) potrivit proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor Articolul 11. Condiții pentru candidații la funcția de membru al Colegiului (1) În funcția de membru al Colegiului din rândul judecătorilor poate fi ales candidatul care întrunește următoarele condiții: [...] b) nu a fost sancționat disciplinar sau termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat</p>

			<p>similară se regăsește și în Legea nr. 947/1996 cu privire la CSM.</p>
<p>4.</p>	<p>Art. 12 alin. (2) privind proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor</p> <p>Articolul 12. Alegerea și numirea membrilor Colegiului</p> <p>(1) Membrii Colegiului din rândul judecătorilor sînt aleși de Adunarea generală a Judecătorilor.</p> <p>(2) Cei candidați din rândul judecătorilor pentru funcția de membru al Colegiului pot efectua campanie de promovare. Regulile cu privire la campania judecătorilor candidați pentru Consiliul Superior al Magistraturii și modul de alegere a acestora se aplică în mod corespunzător. Se consideră aleși</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Analizând norma precizată, această asigură dreptul candidaților la funcția de membru al Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor de a efectua campanie de promovare, nefiind clar în acest sens unele aspecte privind modul de organizare a unei campanii de promovare, și anume: acțiunile desfășurate de către candidați în vederea realizării sarcinilor de promovare a candidaturii sale în Colegiu, estimarea resurselor necesare pentru a desfășura o astfel de campanie, perioada de desfășurare a unei campanii de promovare (începutul și încheierea), se va suprapune cu activitatea de bază sau nu (va aduce atingere sau nu la exercitarea atribuțiilor de serviciu) etc. Lipsa unor astfel de reglementări va determina discreția periculoasă a subiecților enunțați de a stabili reguli convenabile propriilor interese referitor la modul de organizare/desfășurare a campaniei de promovare la funcția de membru al Colegiului.</p> <p>În subsidiar, analizînd per ansamblu prevederile proiectului de lege supus expertizei, acesta nu cuprinde norme cu referire la aspectele menționate, și nici nu face trimitere la vreun act normativ care stabilește modul de desfășurare a campaniei de promovare. Formularea conținută în textul normei de genul „regulile cu privire la campania judecătorilor [...] și modul de alegere acestora se aplică în mod corespunzător” are sens confuz și generează posibilitatea alegerii de către responsabili a interpretării celei mai convenabile, deoarece, reiterăm, norma respectivă nu relevă nici într-un fel modul de organizare/desfășurare a campaniei de promovare, determinarea acestui fapt aparent fiind lăsat la discreția candidatului.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Norme de trimitere defectuoase ● Lacună de drept ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășire a atribuțiilor de serviciu 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Subliniem că conform principiului general, consacrat în pct. 13 Magna Charta judecătorilor și în pct. 27 din Recomandarea Rec (2010)12 a Comitetului Miniștrilor Consiliului Europei, nu mai puțin de jumătate din membrii consiliilor judiciare ”trebuie să fie aleși de către colegii lor la toate nivelurile sistemului judiciar și cu respectarea pluralismului în interiorul sistemului judiciar”.</p> <p>Avînd în vedere că Colegiul de selecție și evaluare va avea statut de organ al CSM, acest principiu se răsfrînge și asupra membrilor acestuia.</p> <p>Practica desfășurării campaniilor de promovare reprezintă o manifestare a principiului democrației.</p> <p>Practica dată există de mai mult timp în cadrul procesului de selectare a</p>

	<p>membri ai Colegiului, candidații care au obținut cel mai mare număr de voturi la Adunarea Generală a Judecătorilor, în ordinea descrescătoare a voturilor.</p>	<p>- abuz de serviciu Recomandări: Se recomandă completarea proiectului cu norme care stabilesc clar și fără echivoc modul de organizare a unei campanii de promovare, care poate fi efectuată de către candidații din rândul judecătorilor pentru funcția de membru al Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor.</p>	<p>membrii CSM de către Adunarea Generală a Judecătorilor și a existat și în procesul de alegere a membrilor judecători ai actualelor Colegiu de selecție și Colegiu de evaluare.</p>
<p>5.</p>	<p>Art. 21 alin. (1) privind proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor Articolul 21. Asigurarea activității Colegiului (1) În vederea exercitării atribuțiilor sale, Colegiul are dreptul să solicite președinților instanțelor de judecată, Ministerului Justiției, alte autorități publice, persoane juridice de drept public sau de drept privat. În sensul dat, membrii Colegiului vor fi în drept să solicite și să acceseze orice informație și cu depășirea competențelor sale.</p>	<p>Obiecții: Formulara utilizată de autor în norma analizată are un sens confuz și va permite interpretări abuzive la aplicare. Dreptul instituit prin prevederea formulată la art.21 alin.(1) din proiect poate genera apariția riscului de corupție care constă în faptul că subiectul, la caz Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor va deține discreții referitor la solicitarea de acte și informații de la președinții instanțelor de judecată, Ministerul Justiției, alte autorități publice, persoane juridice de drept public sau de drept privat. În sensul dat, membrii Colegiului vor fi în drept să solicite și să acceseze orice informație și cu depășirea competențelor sale.</p> <p>Instituirea unor atribuții abuzive Colegiului va face imposibilă tragerea la răspundere a factorilor de decizie, care la implementare vor conștientiza impunitatea pentru abuzurile săvârșite în procesul de aplicare, ceea ce va perpetua săvârșirea abuzurilor sau depășiri ale atribuțiilor de serviciu.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu <p>Recomandări: Completarea la art.21 alin.(1) cu textul „conform legislației și în limitele competenței”.</p>	<p>Se acceptă parțial. În alineatul respectiv este prevăzut expres că Colegiul va putea solicita acte și informație „în vederea exercitării atribuțiilor sale”. Precizăm că atribuțiile sunt stabilite expres în art. 13 din proiect. Pentru evitarea interpretării eronate, cuvântul „atribuții” din alin. (1) a fost substituit cu cuvântul „competențe”, utilizat în art. 13.</p>
<p>6.</p>	<p>Art. 23 potrivit</p>	<p>Obiecții:</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>proiectului de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor</p> <p>Articolul 23. Informația privind activitatea Colegiului Superior prezintă, anual, Consiliului Superior al Magistraturii raportul privind activitățile desfășurate, care ulterior se publică pe pagina web a acestuia.</p>	<p>În conținutul normei nu este prevăzut un termen concret în limita căruia Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor este obligat să prezinte Consiliului Superior al Magistraturii raportul anual de activitate. Respectiv, lipsa unor termene concrete în acest sens poate admite situații în care acești termeni vor fi stabiliți la propria discreție de către Colegiu.</p> <p>Respectiv, formula propusă de proiect va lăsa loc de interpretări abuzive din partea membrilor Colegiului, iar ca urmare va apărea discreția excesivă de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale <p>Recomandări:</p> <p>Se ecomandă completarea art.23 cu prevederi privind data limită de prezentare Consiliului Superior al Magistraturii de către Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor a raportului anual de activitate (spre exemplu, se propune următorul cuprins: „Colegiu prezintă Consiliului Superior al Magistraturii, până la data de X, raportul anual de activitate. Raportul se publică pe pagina web al Consiliului în termen de X zile de la data aprobării de către acesta”).</p>	<p>Art. 23 a fost completat.</p>
---	--	----------------------------------

Ministru

/Semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU